KERSTMIS OP EEN BUITENPOST IN OOST-INDIË

Wij vonden het wel geschikt, Madeleine en ik, dat onze mannen op patrouille waren. Nu konden we zoo naar hartelust plannen maken en bestellingen doen voor Kerstmis. — Want dat wilden we nu eens luisterrijk vieren op onzen eenzamen post in Celebes' binnenand. Natuurlijk zouden we een kerstboom moeten hebben en de kerstgeschenken moesten uit Holland komen. 't Kon nog net, dacht ons.

Zes weken vóór de exportfirma in Holland onzen brief had, vier weken vóór de bestelling verzonden werd en dan nog zes weken voor de heerlijke kist met kerstartikelen ons bereikt had. Het was nu half September bijna..... 't zou net gaan. Dus — we bogen ons weer over de prijscourant en overlegden : Dit en dat voor ons eigen drietal, *haar dochtertje*, *mijn beide jongens*.

Nu de geschenken voor de kinderen van de klerken van het civiel bureau, z. g. n. kleine Europeaantjes, maar met wiens mindere ontwikkeling, — ze waren meer Inlander dan Europeaan, — we wel rekening moesten houden bij onze keuze. De ouders lieten het heel gaarne aan ons over ; de betaling zou wel in orde komen later. — Ook de Aroes, de deftige en gegoede Boegineesche hoofden stelden geld beschikbaar, veel zelfs, voor hun kroost. Zou een nikkel horloge met ketting hun niet meer bekoren ? En nu gezorgd voor de school, de Boegineesche, met haar 20 leerlingen. Madeleine moest 't weten. Haar man was kapitein en tevens civiel gezaghebber. — Ja, hij stelde f 25.— beschikbaar, dat kon de kas best verdragen. Dus — mocht het ook wel f 40.— worden misschien ? Want behalve een fatsoenlijk cadeau voor ieder moesten er toch ook versnaperingen zijn : aardige zakjes met bonbons, surprises ?

Komaan — nu de cantine ! Wat had mijn man ook weer gezegd ? f 50.— ? — Daar maken we f 70.— van. „We hakken er maar eens in !" besloten we.

Zouden we nu voor de aardigheid er eens een kunstkerstboom bij bestellen ? Wie zal dat betalen ? Wel, we verloten hem ! De assistent-resident neemt wel 5 loten van *f* 1.— en wij elk een paar en de jonge controleur, hier 30 paal vandaan, die ook van de partij moet zijn, smeren we er ook wat aan ! 't Wordt nog een goed zaakje ook ! Het uitkiezen van de kerstboom-versierselen en de kerstkaarsjes was nog het verleidelijkste werk; telkens vonden we weer een leuker, weer een nog aardiger artikeltje en de lijst werd al langer en langer. Wel schrokken we van 't hooge bedrag, toen we alles optelden, maar de tijd drong, de brief moest weg en ging met onze zegewenschen in zee. —

Toen onze echtgenooten van patrouille terug keerden en hoorden van onze grootsche plannen, haalden ze de schouders op. Een kerstboom ? Waar ? Wel in de cantine of in 't bureau. Met wie ? Wel, met allemaal natuurlijk, de bevolking, de Boegineesche schoolkinderen, de klerkenfamilies, de Chineesche tokohouders met hun telgen en last not least 't heele bivak. „Kerstmis-vieren, weten jullie wel, wat dat beteekent ?" vroegen ze spottend en toen we vertelden dat we daarvan heel goed op de hoogte waren en Madeleine reeds bezig was „'t Stille nacht, heilige nacht" met de schoolkinderen in te studeeren bij de piano, toen keken ze bepaald op hun neus en vroegen ons of we bekeerlingen wilden maken onder de jonge Mohammedanen. — Zóó ver strekten zich onze begeerten niet uit, ze mochten alleen maar 't feest van vrede en liefde met ons vieren, al die kleine zwartjes, en hun onderwijzer, een Christen-Menadonees, leerde hun 't „Stille nacht" in 't Maleisch vertaald, „Malam koedoes", met veel ijver. Maar toen zij hoorden, onze mannen, van onze grrroote bestelling, noemden ze 't vrouwenwerk, voorspelden als ongelukspro feten : „dat alles natuurlijk veel te laat zou komen", dat „er wel niets van terecht zou komen" en deden nare vragen, o.a. of we er wel aan hadden gedacht, dat er ook vracht moest betaald worden ? Neen, daar hadden we heelemaal niet aan gedacht. En dat was ook niets, 't kwam allemaal wel terecht en we susten de mopperaars met de meedeeling, dat we St.-Nicolaas dit jaar dan maar eens over wilden slaan. Omdat we zoo verkwistend te werk waren gegaan ! En we lieten ons niet ter neer slaan, maar behielden onze illusie van nu eens echt Kerstmis te willen vieren, hielden repetities met de jeugd, deden vast uitnoodigingen en verheugden ons als kinderen op ons feest. — 't Lot scheen ons gunstig te zullen zijn. Nog een familie kwam op onzen post en dus waren we met z'n drieën Europeesche families, een ongekende gezelligheid. Bovendien bleek de familie muzikaal en was hun orgeltje een buitengewone aanwinst. De nieuwe ambtenaar, een jonge man, richt teeen zangvereeniging op onder de fuseliers en al spoedig klonken hun vierstemmige liederen in aangename afwisseling met de gewone tangri-(kazerne-) deuntjes door 't bivak.

Ook de Boegineesche broeders genoten: Toen de cantine versierd werd, gluurden zij nieuwsgierig door het prikkeldraad.

Wij zelven ook hadden een klein koortje en hadden geregeld onze muziekavondjes, begeleid door de piano, die Madeleine zoo rijk was te bezitten. Heel de post zong en floot in dien tijd er lustig op los.

'n Deftige adellijke vrouw, een der gasten, begeeft zich met haar gevolg naar het feest.

Maar ach, wat er kwam, geen kist uit Holland en daar er slechts ééns in de maand een boot de naburige kustplaats aandeed en goederen mee bracht uit Java, konden we achterin November de hoop opgeven, om op tijd onzen Kerstboom te kunnen ontvangen. Sint Nicolaas was saai, onvoorbereid voorbijgegaan, maar K- mis, ach ons heerlijk Kerstfeest, hoe zouden w 't nu vieren ? De gasten kwamen van ve palen ver, een dokter met zijn vrouw en controleur terwijl een ingenieur met zijn jo Duitsche echtgenoote ook juist in de passan grahan (woning voor doortrekkende reiziger verblijf zou houden. We moesten toch wa doen ! — Toen besloten we tot een gezellige avond in de cantine. Als één gezin zouden w met onze fuseliers en met allen, die er ge noegen in vonden, Kerstmis vieren, zij he dan ook zonder kerstboom.

Liederen zouden er gezongen, voordrachte gehouden en een feestmaaltijd gezamenlijk genoten worden. Het orgeltje werd naa de cantine gebracht, die met slingers van groe en bloemen op Oostersche wijze een feeste lijk aanzien kreeg. Bijna ontelbare sandwiche maakten wij gereed met de fijnste vleesch waren uit blikjes van onze goedang belegd Mijn Kokki — Minten was haar naam — ver heugde zich bovenmate om te mogen „presen teer" en stond in dubio of ze haar rose o wel haar licht-blauwe baadje zou aandoen. Natuurlijk zou ze al haar gouden Engelsche ponden in haar kondéh en op haar kabaja steken en met zedig neergeslagen oogen, heur schommelend rondgaan met de lekkernijen. Ma ook wij deden onze beste spullen aan en rimbo menschen als we waren voelden we ons zoo feestelijk, a dames en heeren, die wachten op 't rijtuig, dat hun naar opera brengt, toen we door 't poortje in het prikkeldraad or begaven naar de tangsi, een als zoodanig ingerichte Boeg neesche woning, waarvan het benedengedeelte diende voor cantine. In de voorgalerij stonden onze stoelen gereed zóó, dat we 't verlichte en versierde zaaltje inkeken. Achter ons op een 10-tal meters afstand lag de armzalige gevangenis, een kooi van bamboe op palen en prikkeldraad, eenigszins aan 't gezicht onttrokken door schuttingen. Een oogenblik was ik onder den indruk van de toch wel armzalige en primitieve omgeving en schoot mij 't hart vol. Ginds in or Holland honderden kerstboomen in rijke zalen en kerken in gezellige kamers, omringd door gelijk gestemde menschen door een ganschen familiekring, hier in de eenzaamheid tus schen het prikkeldraad een klein groepje blanken, waarvan het grootste gedeelte kolonialen, dus uitgeworpenen, bije gekomen om elkander te troosten en op te wekken.

Maar toen het orgeltje begon te spelen, werden deze egoïst sche gedachten verdreven en voelde ik in „'t Stille nacht de boodschap van liefde en vergeving zooals nooit te vor En op de jonge gezichten van onze kolonialen kwam, zingende, ook een ongewone trek van zachtheid en gevoelig heid, misschien de weerspiegeling van ons gevoel. Want het Duitsche vrouwtje liepen de tranen over de wangen, maar zooals ze mij dankbaar verzekerde „van vreugde !" Ze had niet durven denken, dat haar eerste Kerstfeest in 't vreemde Oostersche land, zoo „gemütlich" zou zijn. Gemoedelijk was ons feestje en bleef het ook toen er door de voordrachten een vroolijker noot kwam, toen er biertjes werden gepresenteerd ter verfrissching en toen Kokki met nuffige pasjes ronddrentelde en versnaperingen aanbood. Dat wij, dames en heeren, zoo geheel 't zelfde feest vierden, met hen aten en dronken van hetzelfde, dat nam ze voor ons in, onze Hollandsche jongens, zoo vaak geminacht en veracht, maar door ons, en niet alleen op dezen feestavond, beschouwd als onze broeders, als leden van het groote gezin, dat „een post" heet. Den volgenden dag uitte een fuselier z'n groote tevredenheid aan 'n luitenant door hem te verzekeren : „We hebben allemaal zoo'n lolligen avond gehad, luit'nant en . . . er was er toch niet één dronken !" „Hoe is 't mogelijk ?" zal hij er zichzelf zeker bij afgevraagd hebben.

Onze bestelling kwam in Februari en er was geen gelegenheid vóór Paschen om onzen Kerstboom op te tuigen. We keurden den onechten af en namen een aardig groen boompje uit ons park. De versiering en verlichting liet niets te wenschen over en vele zwarte kinderoogjes schitterden van genot bij onzen Kerstboom op Paschen. Maar onze Kerststemming was er niet meer, 't was een lawaaiig druk feest. Ook Sint Nicolaas was uitgenoodigd op verlangen van de kinderen, die hem op zijn naamdag maar noode hadden gemist — en deelde de kerstgeschenken uit. En de Chineezen, die bezig waren aan 't bouwen van 'n steenen gevangenis, wilden ons verrassen en kwamen met hun draak aanzeulen. Een groot monstervel met gloeiende oogen en vreeselijke kaken, getorst en voortbewogen door eenige menschen, slingerde zich de feestzaal binnen en werd onder heidensch gegil en bekkenslag bij den Kerstboom gevoerd, terwijl er buiten 'n helsch vuurwerk werd afgestoken. 't Was goed bedoeld, maar 't maakte de kinderen angstig en maakte op mij een pijnlijken storenden indruk zoodat er in mijn herinnering maar liever terug geroepen wordt : het kerstfeest zonder kerstboom temidden onzer fuseliers gevierd in hun cantine.

F. J. v. d. Lijke—Prins.

Een Boegineesch Hoofd en zijn zoon met gevolg onderweg naar het feest.